

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Sacramentalis

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

IX. De dispositionibus requisitis ad sumptionem Eucharistiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42272

DE EUCHARISTIA. CAP. IX. 161

obligare in eo casu, in quo illius observatio vergeret in contumeliam sacramenti.

Hoc autem intellige de necessitate ipsius sacramenti; nam si contingeret necessitas ex parte suscipientis; ita ut ob infirmitatem non posset deglutire species panis, sed vini duntaxat, non propterea ei danda esset communio sub specie vini; eo quod præceptum sumendi Eucharistiam non censetur tunc obligare, cum non possit impleri, nisi recedendo à consuetudine, & præcepto Ecclesiæ, quo cavetur ne species vini sumantur à laicis, sine speciali dispensatione, aut privilegio.

CAPUT IX.

De dispositionibus requisitis ad sumptionem Eucharistia.

RESOLUTIO I. *Eucharistia communiter sumenda est à jejuno.* Hoc sufficienter ostenditur ex usu Ecclesiæ Catholicæ, quæ tantum jejunos ad Eucharistiam admittere solet, nisi in certis casibus, de quibus infra. Et ne quis putet hunc morem esse novum, aut particularem, legendus August. *Epist. 118. cap. 6.* ubi ait, placuisse Spiritui sancto, ut in honorem tanti sacramenti, in os Christiani prius Dominicum corpus intraret, quàm exteri cibi, talemque consuetudinem per universum orbem observari. Unde aperte colligitur, in Ecclesia vigere præceptum, ut Eucharistia tantùm à jejunis ordinariè sumatur.

Notandum autem 1. Præceptum illud non esse divinum positivum, cum neque ex Scriptura, neque ex traditione constet, ejusmodi præceptum fuisse à Christo impositum. Non etiã est naturale, cum ratio naturalis non dicat, tantam reverentiam esse huic sacramento debitam, ut illud sumere soluto jejunio, sit peccatum mortale: moderatum enim cibum sumere ante communionem, non est per se malum, ut satis colligitur ex factis Christi, qui post cœnam hoc

hoc sacramentum discipulis porrexit. Itaque dicendum est, præceptum illud esse Ecclesiasticum, & à temporibus Apostolorum semper observatum; ut ex antiquissimis Patribus facile deduci potest.

Notandum 2. Jejunium esse duplex, Ecclesiasticum & naturale, inter quæ illud est discrimen, quòd Ecclesiasticum non solvitur, etsi aliquid sumatur per modum medicinæ; naturale verò talem sumptionem non patitur. Et hoc posterius jejunium servandum est ei, qui vult accedere ad communionem, ut constat tum ex communi sensu Doctorum, tum ex ipsa consuetudine Ecclesiæ, quæ non solet ad Eucharistiam admittere eos, qui vel minimum cibum aut potum, etiam per modum medicinæ, sumpserunt. Quod signum est, jejunium ex præcepto in eo rigore esse servandum: cum consuetudo optima sit legum interpres.

Non tamen solvitur hoc jejunium, primò si quis aromata ori apponat, eaque dentibus terat, verbi causa, ad vitandum aërem noxium, dummodò nihil deglutiat. Secundò si aliquid trajiciatur in stomachum per modum salivæ, ut si post lotionem oris, aliqua particula aquæ salivæ admixta deglutiat. Item si reliquiæ cibi dentibus adhærescentes, ex commestione diei præcedentis, casu trajiciantur in stomachum.

RESOLUTIO II. *Sacerdos potest interdum ad perfectionem sacrificii, sumere Eucharistiam non jejunus. Item existens in periculo mortis, potest viaticum sumere, etsi jejunus non sit.*] Utraque pars est communis, & quantum ad primam, notari solent varii casus, in quibus Sacerdos Eucharistiam, soluto jejunio, sumere potest.

Primus est, quando celebrans incautè misit aquam in calicem, & postea eam sumit, putans se vinum consecrasset: tunc enim de novo infundendum est vinum in calicem, & consecrandum, ac sumendum, etsi celebrans sumptione aquæ jejunium violaverit. Quod simili-

similiter sentiendum est, quando Sacerdos post consecrationem moritur, vel alio modo impeditur, ne possit consumere species: tunc enim Sacerdos non jejunos, si alius non adsit, tenetur sacrum perficere.

Secundus casus est, quando post sumptionem sanguinis, remanent in calice particulae quaedam hostiae consecratae: tunc enim Sacerdos potest, vel digito ejusmodi particulas ad labrum calicis deducere, vel vino infuso, eas simul cum illo trajicere. Utrumque enim permittitur in Missali Rom. ubi agitur de defectibus in Missa occurrentibus.

Porro hic nota, id quod dictum est de particulis consecratis calici adhaerentibus, dicendum etiam de iis quae palato post sumptionem calicis, adhaerescunt; eas nimirum sumi posse jejuniis soluto, seu post ipsam ablutionem. Et idem dic de particulis, quae post communionem supra patenam remanserunt. Potest enim Sacerdos, ex communi sententia, eas sumere, quamdiu est ad altare. Quod si postquam inde discessit, illas advertat, debet eas servare, si commodè fieri potest, ut postea inter celebrandum à jejuno sumantur: si autem honestè servari non possunt, statim sumi debent.

Tertius casus est, quando Sacerdos peracta consecratione, recordatur se non esse jejunum: tunc enim ex communi sententia, debet sacrificium perficere, quia perfectio sacrificii, cum sit de jure divino, arctius obligat quam praeceptum Ecclesiasticum, de jejuniis servando ante communionem. Vel quia ut alii dicunt, minus malum est communicare jejuniis soluto, quam sacrificium post consecrationem, imperfectum relinquere.

Sed quid si Sacerdos ante consecrationem advertat, se non esse jejunum? Respondeo cum distinctione. Nam vel non potest recedere ab altari, sine gravi infamiae nota, vel potest: si non potest, non tenetur sacrificium inchoatum relinquere; sed illud perficere potest: quia ex communi sententia, praeceptum
Eccle-

Ecclesiæ de jejuniis servando, minimè nos obligat cum tanto nostro incommodo. Quòd si nullum sit periculum incurrèdi infamix notam, S. Thom. 3. p. q. 83. art. 6. ad 2. docet, & cum eo plures alii, tutius esse sacrum inceptum relinquere; quo loquendi modo indicat, id non esse necessarium.

Jam quod spectat ad secundum caput suprà propositum, unus est casus in quo, ex communi consensu Doctorum, potest quis sumere Eucharistiam sumpto aliquo cibo: nimirum si versetur in periculo mortis, neque commodè expectare possit, ut alio tempore jejunus communicet. In qua re diutius immorandum non est, cum satis de ea constet ex praxi Ecclesiæ. Solùm adverte in primis id quod jam dixi, intelligi tam de his qui ex morbo, aut vulnere versantur in discrimine mortis, quam de his qui ultimo supplicio sunt afficiendi.

Adverte etiam id locum habere, quando jejunium commodè servari non potest: nam qui capite plectendus est, si antequam cibum sumat, sciat se ea die moriturum, tenetur jejunare donec Eucharistiam sumperit. Et similiter agrotus qui absque periculo, vel gravi incommodo potest communionem differre usque ad alium diem, in quo ante cibum Eucharistiam sumere possit, tenetur communicare jejunus. An autem periculum aliquod, aut incommodum futurum sit in mora, id medici, aut alterius viri prudentis arbitrio determinandum est.

RESOLUTIO III. *Accedere ad Eucharistiam cum peccato mortali, per se loquendo peccatum est mortale.* Ita sumitur ex Paulo 1. Cor. 11. & ex Concilio Trident. sess. 13. cap. 7. Ratio verò est, quia duo tantum sunt sacramenta pro mortuis per se instituta, seu quæ dant vitam animæ, & ad quæ homo potest accedere, etsi spiritualiter sit mortuus per peccatum mortale; talemque suum statum non ignoret, nimirum Baptismus, & Pœnitentia. Alia verò dicuntur sacramenta vivorum,

vivorum, quia non sunt per se instituta, nisi ad conferendum augmentum gratiæ; adeoque supponunt suscipientes vivere spiritualiter, seu in gratia constitutos esse. Quod specialiter habet locum in Eucharistia; quæ per se primò est instituta per modum cibi, & potus ad nutriendam animam, non autem ad illam primò vivificandam; quare qui ad illam accedit cum peccato mortali, facit contra ejus finem & institutionem, ac proinde graviter peccat.

Nota 1. Eum peccare venialiter, qui probè sciens se habere aliqua peccata venialia, & hoc advertens, quando accedit ad Eucharistiam, nihilominus communicat sine ullo proposito emendæ: ille enim non accedit cum egrè reverentia, quam actus tam sacer ex natura sua postulat, etsi alioqui non habeat actualem affectum ad prædicta peccata. Quod à fortiori dicendum est de eo, qui actu peccat venialiter in ipsa sumptione Eucharistiæ, vel quia communicat ob vanam gloriam, vel quia voluntariè distrahitur peccatum enim actuale est magis voluntarium, adeoque magis malum, cæteris paribus, quàm habituale.

Nota 2. Eum qui habet conscientiam peccati mortalis, debere prius sacramentaliter confiteri, quàm ad Eucharistiam accedat, ut statutum est in Concilio Trident. *sess. 12. cap. 7. & can. 11.* Unde colligi potest, hoc præceptum fuisse in usu, longè ante prædictum Concilium; adeoque obligare etiam in iis locis, ubi illud non est receptum; eo quòd non præcipit aliquid de novo, sed tantum declarat ex praxi Ecclesiæ, quid antea præceptum esset circa sumptionem Eucharistiæ.

Nota 3. Præceptum peccata mortalia confitendi, ante sumptionem Eucharistiæ, non esse naturale, seu ex natura ipsa & institutione utriusque sacramenti ortum. Nam etsi ex naturali jure teneamur sancta sanctè tractare, maximè verò sacramentum Eucharistiæ, quod totius sanctitatis authorem continet; huic oblige-

obliga-

obligationi sit satis, si homo per contritionem, de qua moraliter sit certus, se disponat ad sumptionem tanti sacramenti; esto non adhibeat summam quam potest diligentiam, ut se constituat in statu gratiæ. Quare probabilius videtur, præceptum allatum esse tantum ex jure Ecclesiastico: præsertim cum Trident. sess. 21. cap. 2. doceat, hanc potestatem perpetuò in Ecclesia fuisse, ut in sacramentorum dispensatione, salva eorum substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum sacramentorum venerationi magis expedire judicaret.

RESOLUTIO IV. *Homo peccato mortali obstrictus, potest non præmissa confessione sacramentali, ad Eucharistiam accedere, quando adest necessitas communicandi, & deest copia confessarii.*] Ita sumitur ex Concilio Tridentino sess. 13. cap. 7. & ex communi Theologorum sententia, quæ ut melius intelligatur, nonnulla circa prædictas condiciones sunt observanda.

Quo ad primam attinet, homo censetur constitutus in necessitate accedendi ad Eucharistiam, non præmissa confessione, tum quando versatur in periculo mortis, neque adest Sacerdos qui illius confessionem excipere possit, tunc enim sine confessione potest Eucharistiam à Diacono accipere; tum quando tenetur ex officio celebrare, neque habet copiam confessarii, quod sæpe contingere potest in pagis, in quibus est tantum unus Sacerdos, qui alios longius distantes non facile convenire potest, ut ab iis absolvatur.

Tum quando non potest omitti sacrum, sine gravi infamiæ periculo, ut facile contingeret, si Sacerdos esset publicè indutus vestibus sacris, ad celebrandam Missam necessariis. Qui enim viderent illum statim iis exui, & inde recedere, facile judicarent eum ob grave aliquod peccatum memoriæ occurrens, ab incepto desistere; quare ad vitandam talem
infamiam,

DE EUCHARISTIA. CAP. IX. 167

infamiam, posset ab eo sacrum celebrari sine confessione.

Tum quando Sacerdos post cōsecrationem unius, vel utriusque speciei recordatur peccati mortalis non confessi: tunc enim omnium consensu, debet sacrum persequi & Eucharistiam sumere, non præmissa confessione; quia actio cui operam dat, est tanti momenti, ut minus inconueniens censeatur confessionem omittere, quàm illam actionem interrompere, rebus alijs vacando. Dummodo Sacerdos probabiliter credat, se cum vera contritione postea accessurum ad Eucharistiam: quod etiam in alijs casibus observandum est.

Quod spectat ad aliam conditionem, confessarius deesse censetur, tum quando Sacerdos tam longè distat, ut commodè adiri non possit, spectatis circumstantiis personarum, locorum, & temporum: tum quando adest quidem Sacerdos: sed ille caret jurisdictione necessaria, ad absolvendum à peccato mortali: hoc enim perinde est ac si nullus Sacerdos adesset, nisi qui peccavit, constitutus esset in periculo mortis: tunc enim à quolibet Sacerdote absolvi potest, ex jure communi, ut dicitur infra, ubi de pœnitentia.

Tum quando probabile periculum est, ne Sacerdos peccatum revelet, aut pœnitentem ad simile peccatum pertrahat: tunc enim omnium iudicio, non censetur haberi copia confessarii, & potest qui tale periculum timet, sine confessione in necessitate, ad Eucharistiam accedere. Si tamen habet alia peccata, ex quibus nullum tale periculum timet, debet ea subicere clavibus Ecclesie, & reliqua
omittere.